

Yöneticilerin Liderlik Özelliklerinin Çalışanların Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Sergilemelerinin Üzerindeki Etkisi: Perakende Sektöründe Bir Araştırma (The Effect of Managers' Leadership Styles on Employees' Organizational Citizenship Behaviour: A Research in Retail Sector)

Nilüfer RÜZGAR ^a

^a Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İşletme Bölümü, Bursa, Türkiye. nilufer.ruzgar@btu.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p>Anahtar Kelimeler: Liderlik Tarzları Görev Yönelimli Liderlik İlişki Yönelimli Liderlik Örgütsel Vatandaşlık Davranışı</p> <p>Gönderme Tarihi 26 Aralık 2018 Revizyon Tarihi 10 Mayıs 2019 Kabul Tarihi 25 Mayıs 2019</p> <p>Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi</p>	<p>Amaç – Sürekli değişimin kaçınılmaz olduğu rekabetçi iş ortamında, rekabet avantajı elde etmede en önemli kaynak olan insan kaynağının elde tutulması son derece önemli olmaktadır. İnsan kaynağının elde tutulması ise, özellikle iş gücü devir oranının diğer sektörlerle nazaran daha yüksek olduğu perakende sektöründe, daha güç olmaktadır. Bu bağlamda, uygun ve etkili liderlik tarzını benimseyip çalışanları motive edici bir yol izlemek, yöneticilerin, çalışanlarına örgütsel vatandaşlık davranışı (ÖVD) kazandırmalarına, dolayısıyla da örgüte olan bağlılıklarının artarak elde tutulmalarına yardımcı olabilmektedir. Yöneticilerin görev yönelimli ya da ilişki yönelimli liderlik tarzlarından hangisini benimsedikleri, çalışanların, ekstra gönüllü davranışlar olarak da bilinen ÖVD sergilemeleri üzerinde son derece etkili olmaktadır. Buradan yola çıkarak bu çalışmanın amacı, perakende sektöründe faaliyet gösteren ve Türkiye'nin önde gelen market zincirlerinden biri olan X süpermarketin Bursa ili Nilüfer ilçesindeki 5 mağazasında çalışanların, ÖVD sergilemelerinin üzerinde yöneticilerin görev yönelimli ya da ilişki yönelimli liderlik tarzlarını benimsemelerinin etkisini ölçmektir.</p> <p>Yöntem – Araştırma yöntemi olarak anket uygulaması tercih edilmiştir. Bu kapsamda çalışanlara üç bölümden oluşan bir anket uygulanmıştır. İlk bölümde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan sorulardan oluşan bir ölçek bulunmaktadır. İkinci bölümde, Northouse (2004) tarafından geliştirilen "Liderlik Tarzı Ölçeği" bulunmaktadır. Üçüncü bölümde ise, Vey ve Campbell (2004) ile Williams ve Shaw (1999)'ın çalışmalarından faydalanılarak Şeşen ve Basım (2006) tarafından geliştirilen "Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ölçeği" bulunmaktadır. Toplam 85 katılımcıdan elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programında analiz edilmiştir.</p> <p>Bulgular – SPSS 20.0 paket programında yapılan analiz sonuçlarına göre, ilişki yönelimli ve görev yönelimli liderlik tarzlarının çalışanların centilmenlik, nezaket ve vicdanlılık davranışları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.</p> <p>Tartışma – Araştırmanın amacı çerçevesinde elde edilen bulgulara bakıldığında, liderlerin hem ilişki hem de görev yönelimli liderlik tarzlarını benimsemelerinin hem kişilerarası ilişkileri güçlendirici etkisi olmasından hem de görevleri layıkıyla tamamlama gerekliliği sebebiyle çalışanların yaptıkları işe daha çok odaklanmalarından dolayı, örgütsel vatandaşlık davranışı geliştirilmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla liderlik tarzları ile örgütsel vatandaşlık davranışı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır denilebilmektedir. Literatürde yapılmış olan benzer çalışmalara bakıldığında ise, genel olarak liderliğin örgütsel vatandaşlık davranışları üzerinde etkisi olduğu ve kimi durumlarda güven faktörünün moderatör etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu kapsamda yapılan çalışmalar daha ziyade dönüşümcü (transformasyonel) ve karizmatik liderlik çerçevesinde olsa da, mevcut çalışma ile benzer olarak liderlik tarzları ile örgütsel vatandaşlık davranışı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.</p>
ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Keywords: Leadership Styles Task Oriented Leadership Relationship Oriented Leadership Leadership Organizational Citizenship Behaviour</p>	<p>Purpose – In the competitive market environment, in which constant change is inevitable, it is very hard to keep the workforce, namely human resources, for the long term. Especially in retail sector, when compared to the other sectors, it is harder to keep the work force for the long term, because of higher turnover rates. In this sense, if the managers adopt appropriate and effective leadership styles, they would be able to motivate the employees and thus, making them adopt organizational citizenship behaviour (OCB), which will contribute to the higher commitment levels. Managers' adoption of either task oriented or relationship oriented leadership style, is</p>

Önerilen Atf/ Suggested Citation:

Rüzgar, N. (2019). Yöneticilerin Liderlik Özelliklerinin Çalışanların Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Sergilemelerinin Üzerindeki Etkisi: Perakende Sektöründe Bir Araştırma, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11 (2), 964-975.

Received 26 December 2018
Revised 10 May 2019
Accepted 25 May 2019

Article Classification:
Research Article

known to have a great impact on employees' adoption of OCB. From this point of view, the aim of this research is to examine the effect of managers' adoption of leadership styles on employees adoption of OCB, in X supermarket's 5 branches in the city of Bursa, Nilüfer district.

Design/methodology/purpose – The employees are applied a survey, which consists 3 scales. The first scale is of demographical questions. The second scale is "Leadership Style Scale" that is developed by Northouse (2004). The third and the last scale is "Organizational Citizenship Behaviour Scale", that is developed by Şeşen and Basım (2006) by referring to the studies of Vey and Campbell (2004) and Williams and Shaw (1999). A total of 85 participants have responded to the surveys and the data gathered, is analysed via SPSS 20.0 package programme.

Findings – According to the findings task-oriented and relationship oriented leadership styles have statistically significant effects on employees' sportmanship, courtesy and conscientiousness behaviours.

Discussion – When the findings are evaluated in this context of the research purpose, the fact that relationship oriented style strengthens the bound among the employees and task oriented style makes the employees focus on their main duties in order to complete the task, leaders adoption of both relationship oriented and task oriented leadership styles, is thought to be effective on employees displaying organizational citizenship behaviour. Therefore, it can be suggested that there is a statistically significant relationship between leadership styles and organizational citizenship behaviour. The relevant studies in the literature prove that in general terms leadership has impact on organizational citizenship behaviour. In addition, in some cases trust factor acts as moderator. Although the studies that are done in this context focus on transformational and charismatic leadership styles, it has been proved that there is a statistically significant relationship between leadership styles and organizational citizenship behaviour, as it is proved in this current study.
